

Uchwała Nr 98/XIX/12

Rady Miasta i Gminy Wleń

z dnia 23 kwietnia 2012r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2014

Na podstawie art. 6 ust. 2, pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) Rada Miasta i Gminy Wleń uchwała, co następuje :

§ 1

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2014 dla miasta i gminy Wleń, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wleń.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega opublikowaniu w sposób zwyczajowo przyjęty .

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA I GMINY WLEŃ
na lata 2012 – 2014**

Program został opracowany przez Zespół w składzie:

Bukowska Jadwiga - Pełnomocnik Burmistrza
Szeffs Irena - Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego
Karbowski Krystyna - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
Dziatłowicz Danuta - Pedagog Zespołu Szkół we Wleniu
Jarosław Pawluk - Kierownik Rewiru Dzielnicowych

WSTĘP

Podstawa prawna programu:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 ze zmianami),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r. Nr 64, poz.593 ze zmianami).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.z 2002r. Nr 147,poz.1231 ze zmianami).

Rodzina jest najważniejszym zjawiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę prawidłowo funkcjonującej rodziny odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju .

Przemoc w rodzinie nie jest łatwa do rozpoznania. Powszechnie przyjmuje się że jest to działanie intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny- co oznacza, że jest zamierzonym działaniem lub zaniechaniem mającym na celu całkowitą kontrolę nad ofiarami. **Przemoc jest to działanie naruszające prawa i dobra osobiste ofiar** – co oznacza, że sprawca wykorzystując swoją przewagę narusza podstawowe prawa człowieka, np. prawo do netykalności fizycznej, godności, szacunku . **Przemoc jest to działanie powodujące ból i cierpienie** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, co powoduje, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie , **przemoc w rodzinie** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, netykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Osobami najbliższymi są: małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, powinowaci, przysposobieni oraz ich małżonkowie, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Program skierowany jest do:

- 1) ofiar przemocy w rodzinie w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów, osób starszych, niepełnosprawnych,
- 2) sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) świadków przemocy w rodzinie.

Rodzaje przemocy w rodzinie :

- **przemoc fizyczna to** : popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, bicie ręką i pięściami, bicie przedmiotami, powodowanie oparzeń, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- **przemoc psychiczna to** : sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, itp.;
- **przemoc seksualna to** : wymuszanie pożycia seksualnego, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy ;
- **przemoc finansowa to** : np. utrzymanie kobiety w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu ;
- **przemoc w wymiarze społecznym to** : zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych .

Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety (58%) oraz dzieci do lat 13 (24%). Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni (96%) będący często pod wpływem alkoholu. Niektóre badania wykazują, że 40% partnerów znęcających się nad rodziną to osoby uzależnione od alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

Prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

Art.207 § 1 k.k. – znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

Art.191 § 1 k.k. – kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbą bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia – podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci .

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – Dz.U.Nr 180, poz.1493.

Do chwili obecnej problemami związanymi z przemocą w rodzinie zajmowali się głównie pracownicy socjalni zatrudnieni w ośrodku pomocy społecznej, policjanci - dzielnicowi oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie rozszerza krąg osób zajmujących się problematyką przemocy o przedstawicieli oświaty, kuratorów, służby zdrowia oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych tworzących zespół interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa profesjonalistów, którzy współpracują ze sobą w sposób skoordynowany, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, zapewniająca skuteczne reagowanie na doniesienia o krzywdzeniu i zaniechaniu dzieci. Główną ideą zespołu interdyscyplinarnego jest stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.

Do zadań zespołu należy:

- przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach stosowania przemocy od służb zajmujących się problemem przemocy w rodzinie,
- planowanie pomocy rodzinie, osobom krzywdzonym,
- ewaluacja sytuacji,
- wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym atakom przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowania o tym odpowiednich służb,
- gromadzenie informacji oraz ich upowszechnianie na temat miejsc i osób uprawnionych do udzielania pomocy, także w środowisku lokalnym,
- inne działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

1. Założenia do programu.

Cel ogólny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Cele pośrednie:

- zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie,
- wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy,
- wzrost liczby placówek udzielających pomocy w środowisku lokalnym,
- spadek liczby przypadków przemocy,
- spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- stała edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, broszury itp.
- pomoc w placówkach służby zdrowia, opiece społecznej i policji.

Strategia i metody działania:

- zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne,
- budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zamieszczanie na tablicach ogłoszeń informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy,
- podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie poprzez szkolenia,
- edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie.

2. Podstawowe zadania do realizacji :

- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, zajęcia pozaszkolne; działania poprzez: zajęcia wychowawcze, różne formy spędzania wolnego czasu,
- wspieranie rozwoju nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów społecznych i rodzinnych; działania poprzez: mediacje rodzinne, zajęcia wychowawcze,
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu; działania poprzez: poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne i socjalne, praca socjalna, interwencja kryzysowa, realizacja systemu „Niebieskiej Karty”,
- ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę; działania poprzez: odseparowanie sprawcy od ofiary, zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, występowanie do Prokuratury o wszczęcie postępowań w sprawie znęcania się nad rodziną, podejmowanie działań interwencyjnych przez Policję,
- udzielanie wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania, pobytu; działania poprzez: udzielanie schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą, udzielanie schronienia dzieciom – ofiarom przemocy, pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą,
- działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; działania poprzez: motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w programach dla sprawców przemocy domowej, kierowanie na terapię,
- działania edukacyjne, poprzez: poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, terapie, programy w zakresie radzenia sobie ze stresem,
- podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

3. Podmioty funkcjonujące na terenie miasta i gminy Wleń świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Przychodnia Rejonowa ,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ,
- Rewir Dzielnicowych ,
- Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- Szkoły działające na terenie miasta i gminy.

4. Współpraca z :

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lwówku Śląskim,
- Sądem Rejonowym w Lwówku Śląskim,
- Poradnią Leczenia Uzależnień w Lwówku Śląskim,
- Rewirem Dzielnicowych Wleń,
- Kuratorzy zawodowi,
- Dyrektorzy szkół i pedagog szkolny,
- Lekarze i pielęgniarki,
- Pracownicy socjalni.

5. Finansowanie programu.

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy będące w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wleniu na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie.